

MICROSOFT PARTNERI VO VZDELÁVANÍ

ŠKOLA PRE 21. STOROČIE

Pre mladých ľudí a komunity po celom svete nebolo vzdelanie nikdy dôležitejšie, ako je teraz. Globálne a regionálne výzvy, ktorým čelíme, budú vyžadovať, aby sa budúca generácia stala generáciou inovačných mysliteľov a efektívnych riešiteľov problémov, s ktorými sme sa predtým nestretli. V rôznych krajinách po celom svete si uvedomujú, že zastarané vzdelávacie prístupy už nebudú stačiť a školy musia začať reformu, ktorá urobí vzdelanie pútavejšie, spolupracujúcejšie a zodpovedajúce ekonomickým i sociálnym potrebám života v 21. storočí. Program Microsoft **Partneri vo vzdelávaní - inovatívna škola** pracuje s komunitami, kolektívmi škôl so spoločným záujmom o zmenu vzdelávania a učenia. Program ponúka rámec a modely na zmenu, ktorý si každá škola i každý vzdelávací systém môže prispôbiť a použiť na rozvinutie potenciálu svojich študentov. Program čerpá zo skúseností 12-tich priekopníckych škôl po celom svete a využíva ich osvedčené postupy na plánovanie, vytváranie, hodnotenie a zlepšovanie vzdelávacieho prostredia 21. storočia.

Skúsenosti inovatívnych škôl dokumentujú, že školy sa môžu úspešne meniť, keď plnia tieto podmienky:

- manažéri školy myslia veľkoryso,
- spoločenstvo - učiteľov, študentov a manažment školy zdieľa víziu zmeny,
- školy sú prepojené, spolupracujú s inými školami, skúmajú a zavádzajú osvedčené postupy vo vzdelávaní vo svete.

Najťažší krok na ceste k inováciám je ten prvý. Kde začať? Hneď vás napadne mnoho otázok a pripomienok v súvislosti s obmedzeniami v oblasti financií, vyučovacích osnov, odbornej praxe, očakávaní rodičov. Avšak najväčšie riziko zo všetkých je neriskovať vôbec.

S týmto vedomím je vytvorený súbor nástrojov Inovatívna škola - škola 21. storočia. Je to praktický sprievodca, príručka pre vás, vaše školy, ako začať cestu inovácie. Má byť východiskom, nie kompletným riešením. Ponúka proces, ktorý si upravíte na základe vašich konkrétnych potrieb.

ŠTRUKTÚRA

Škola 21. storočia - skola21 je samostatnou stránkou. Vznikla z podkladov stránky www.si-toolkit.com, ktoré boli upravené a obohatené o skúsenosti slovenských inovatívnych škôl, hlavnes programom Vysoko efektívne učenie/Integrované tematické vyučovanie.

Je rozdelená do 4 hlavných sekcií:

- sebareflexia,
- praktické workshopy,
- knižnica - zdroj poznatkov,
- prípadové štúdie.

Sekcie sú vzájomne prepojené. Môžete použiť všetky uvedené nástroje, alebo len niektoré podľa vášho výberu. Použite tie nástroje, ktoré vám pomôžu na ceste rozvoja vašej školy.

SEBAREFLEXIA

V tejto časti nájdete dva druhy sebareflexie:

- dotazník pre základnú sebareflexiu školy,
- podrobnejšie dotazníky pre kľúčové oblasti života školy.

Dotazník pre základnú sebareflexiu použite na začiatku vašej cesty. Slúži na mapovanie situácie, kde sa vaša škola teraz nachádza a na zistenie, kde sa chcete dostať v piatich oblastiach života školy a akú zmenu v nich chcete uskutočniť. Zvážte, v akých oblastiach a do akej miery chcete robiť zmeny, kde pôjde o postupné zlepšenie, kde o zásadné zmeny. Sebareflexia vám pomôže identifikovať aj možné prekážky a hľadať spôsoby ich prekonania.

Pri vyplňaní dotazníka neexistujú správne, alebo nesprávne odpovede - ide o sebareflexiu, ktorá pomáha škole pochopiť, vyhodnotiť danú situáciu na základe každodenného života školy. Sebareflexia môže byť vykonaná viackrát počas cesty zmeny ako meradlo vášho pokroku, zaznamenanie pohnútok, ktoré vás videli k zmene. Je dobré si jednotlivé výstupy sebareflexie vytlačiť a uložiť.

Vyplnenie základnej sebareflexie predstaviteľmi rôznych zainteresovaných skupín v rámci školy aj mimo nej vám môže pomôcť získať ďalšiu podporu na ceste zmeny.

Sebareflexia sa zameriava na päť kľúčových oblastí:

1. riadenie školy,
2. sociálna klíma,
3. kurikulum,
4. rozvoj pedagógov,
5. spolupráca s komunitou.

Dotazníky na sebareflexiu v hlavných oblastiach

Pre hlbšie, konkrétnejšie, preskúmanie uvedených oblastí života školy slúžia podrobnejšie „sebareflexné“ dotazníky - spracované zvlášť pre každú z piatich kľúčových oblastí. Pomáhajú objavovať, konkretizovať budúce ciele rozvoja školy. Je vhodné ich vyplniť pred realizáciou workshopov na riadenie zmeny ako prípravu na ne. Pracujeme s nimi vtedy, keď sa sústreďujeme na zlepšovanie danej oblasti.

WORKSHOPY

Na vašej ceste zmeny môžete využiť dva druhy workshopov:

Škola pre 21. storočie

1. strategické workshopy,
2. workshopy na rozvoj jednotlivých zručností.

Súbor workshopov môžete využiť na podporu premýšľania o zmene, dosiahnutie dohody o vízii, mapovanie, riešenie problémov aj rozvíjanie zručností potrebných na prípravu a realizáciu inovácií.

Strategické workshopy

Strategické workshopy najlepšie fungujú, ak sa realizujú v navrhovanej postupnosti.

Workshop 1: Plánovanie a zapojenie zainteresovaných strán

Workshop je dôležitý na zabezpečenie podpory pre inovácie od všetkých zainteresovaných strán. Tento workshop podporuje diskusiu o tom, čo sa rozumie pod pojmom inovácia, zapája do procesu zainteresované strany a vytvára akčný plán na riadenie procesu zmeny.

Workshop 2: Vytváranie spoločnej vízie

Tento workshop podporuje zdokonalenie alebo tvorbu jasnej a konkrétnej spoločne zdieľanej vízie. Vytvára rámec pre inovácie a pomenováva súbor predpokladov, ktoré vám pomôžu dosiahnuť vašu víziu.

Workshopy zamerané na rozvoj zručností

Tieto workshopy poskytujú ďalšiu podporu pri riadení inovácií vo vašej škole a sú v porovnaní so strategickými workshopmi jednoduchšie i kratšie. Nájdete v nich jednoduché techniky a nástroje na riadenie zmien, plánovanie projektov i tvorbu vízií a slúžia na rozvoj zručností, ktoré pomáhajú zavádzať inovácie v škole. Jednotlivé workshopy je možné použiť v ľubovoľnom čase - v sprievodcovi workshopmi nájdete odporúčania, kedy je ktorý workshop vhodné použiť. Workshopy sú určené pre stredne veľké skupiny 10 až 20 účastníkov, niektoré opísané nástroje možno použiť aj individuálne.

Tvorba vízie: [Fullanov model zmeny](#)

Čas: 3 hodiny. Tento workshop poskytuje pohľad do základných podnetov na zmeny.

Tvorba vízie: [PMZ model](#)

Čas: 3 hodiny. Tento workshop povzbudzuje účastníkov myslieť mimo zabehnutých koľají formou diskusie o inovatívnych scenároch.

Tvorba vízie: [Metóda scenárov](#)

Čas: 4 hodiny a 45 minút. Tento workshop zahŕňa nástroje na podporu a rozvoj myslenia o budúcnosti.

Tvorba vízie: [Mapa zúčastnených ľudí](#)

Čas: 2 hodiny. Tento workshop obsahuje jednoduché stratégie na zapojenie zainteresovaných ľudí do procesu zmeny.

Riadenie zmeny: [6 klobúkov myslenia](#)

Čas: 2 hodiny. Tento workshop podporuje kritické myslenie a rozoberá myšlienky projektov z rôznych uhlov pohľadu.

Stratégie plánovania projektov: [Model Rybej kosti](#)

Čas: 2 hodiny. Tento workshop predstavuje jednoduchú vizuálnu metódu na identifikáciu základných zložiek projektu a kritických prvkov.

Stratégie plánovania projektov: [Matica priorít](#)

Čas: 2 hodiny. Tento workshop poskytuje nástroj na zaznačenie požadovaných aktivít dôležitých pre úspešnosť projektu, ich posúdenie a stanovenie priorít.

Riadenie zmeny: [Knosterov model](#)

Čas: 2 hodiny. Tento workshop sa zaoberá niektorými kľúčovými prvkami úspešnej implementácie projektov.

KNIŽNICA

Táto časť obsahuje metodické materiály, teoretické články, praktické skúsenosti, ktoré pomôžu rozmýšľať o rozvoji vašej školy, robiť učenie efektívne, pripraviť si ponúkané workshopy.

Niektoré materiály si môžete stiahnuť. Pre kľúčové oblasti tu nájdete aj zoznamy odporúčaných zdrojov. Materiály sú usporiadané do rovnakých oblastí ako pri sebareflexii:

1. riadenie školy,
2. sociálna klíma,
3. kurikulum,
4. rozvoj pedagógov,
5. spolupráca s komunitou.

Knižnicu plánujeme priebežne dopĺňať o ďalšie domáce aj zahraničné zdroje.

PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE

Táto časť poskytuje zoznam inovatívnych škôl z celého sveta. Podrobnejšie informácie je možné nájsť o troch z nich:

Vyššia stredná škola Freedom Area, USA

Ritaharjun Yhtenäisperuskoulu, Oulu, Fínsko

Ottobrunn, Mníchov, Nemecko

Ďalšie prípadové štúdiá inovatívnych škôl nájdete na http://www.is-toolkit.com/case_studies.html.

Postupne by sa v tejto časti mali objaviť aj príklady slovenských inovatívnych škôl.

ĎALŠIE AKCIE A ZDROJE

Táto stránka je samostatným zdrojom, ako podporovať pokrok svojej školy. Ďalšie podnety, nástroje a skúsenosti na zlepšovanie učenia, najmä vo forme projektového vyučovania, poskytuje Portál Moderný učiteľ www.modernyucitel.net.

Portál tiež umožňuje spojenie s kolegami, možnosti vymieňať si materiály a vytvárať virtuálne projektové tímy.

Na Slovensku funguje sieť Klubov moderných učiteľov. Do ich činnosti sa môžete kedykoľvek zapojiť.

Veľmi inšpiratívne sú prednášky, ktoré každoročne odznievajú na konferencii Učíme pre život. Na www.ucimeprezivot.sk nájdete videozáznamy väčšiny z nich. Účastníci konferencie získajú aj príležitosť na vzájomnú výmenu skúseností a obohatenie sa o nové myšlienky a nápady.

Internetový portál Úspešná škola na www.uspesnaskola.sk je užitočný pre manažment a riadiacich pracovníkov škôl, ale nájdete tu aj databázu odkazov na mnohé ďalšie webstránky triedené podľa Štátneho vzdelávacieho programu, ako aj informácie o aktuálnom dianí v školstve.

Množstvo podnetov pre prácu inovatívnych škôl v anglickom jazyku nájdete na www.is-toolkit.com. Stránku možno využívať v spojení so sieťou [Partneri vo vzdelávaní](http://www.partnerivozvedlavanii.sk).

<http://www.microsoft.com/education/ww/leadership/partnerships/pil/Pages/index.aspx>
www.skola21.sk